

1566. Concubinariorum penae

§.12. Monemus praeterea omnes locorum Ordinarios, & in virtute sanctae obedientiae eis praecipimus, ut statuta Tridentini Concilii contra concubinariorum, tam clericos, quam laicos edita, districte faciant observari, redditori Deo, ac Nobis, si id omiserint, rationem.

Procedatur contra praedictos etiam per secretam denunciationem.

§.13. Et ut praemissorum delictorum simonia, blasphemiae, ac stupri nefandi notitia facilius habeatur, volumus, quod in singulis casibus, non solum per accusationem, & inquisitionem, sed etiam ad simplicem, & secretam denunciationem procedatur per quoscumque Judices, alias tamen de jure competentes, tam ratione delicti quam personarum, ita quod inter eos locus sit preventioni.

Calumnioli denunciatores coercentur.

§.14. Monemus praeterea omnes, & singulos, ut solum Dei timorem praeculis habentes, & non alia animi prava affectione ducti, culpabiles tantum deferant, innocentes non vexent. Quod si aliqui ex calumnia aliquos denunciasse comperti fuerint, eos ad poenam talionis teneri volumus, & mandamus.

Penae applicentur ut hic.

§.15. Multae autem pecuniariae applicabuntur pro duabus partibus locis piis arbitrio nostro in Urbe, extra vero, Ordinariorum, pro tertia accusatori, qui delinquentes detulerit.

Iusso praedicta observanda.

§.16. Mandamus autem Principibus, Comitibus, & Baronibus omnibus, S.R.E. feudatariis, sub poena privationis feudorum, quae ab ipsa Ecclesia Romana obtinent. Reliquos vero Principes Christianos, & Terrarum Dominos hortamur in Domino, & in virtute sanctae obedientiae mandamus, ut pro divini nominis reverentia, & honore, praemissa omnia in suis dominiis, ac Terris exactissime servari faciant, uberimam ab ipso Deo mercedem tam bonis operibus recepturi.

Clausula derogatoria.

§.17. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, Ordinationibus Apostolicis, ac exemptionibus, privilegiis, indultis, facultatibus, & literis Apostolicis quibusvis Capitulis, Conventibus, Militibus, Ordinibus, & personis cujuscumque qualitatis, & conditionis existentibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam Motu proprio alias quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus illorum tenores praesentibus pro expressis habentes, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides adhibendi transumptis.

§.18. Volumus autem quod praesentium transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Praelati munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

Sancio poenalis.

§.19. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostrae innovationis, relaxationis, admonitionis, confirmationis, mandati, statuti, decreti, ordinationis,

praecipi, monitionis, voluntatis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, Kalendis Aprilis, Pontificatus nostri Anno I.

Dat. P. An. I. 1. Aprilis.

X.

Confirmatio Constitutionis a Paulo IV. editae circa Judaeorum vivendi modum. Qui signum glauci coloris in Statu Ecclesiastico deferre debent.

Vide Pauli IV. Const. IV. Cum nimis Tom. IV. Par. I. fol. 321.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex Christi Vicarius in terris nonnunquam ea, quae pro zelo religionis, a ceteris Romanis Pontificibus Praedecessoribus suis concessa dicuntur, ut illibata persistant, approbat, & confirmat, prout in Domino conspicit salubriter expedire.

Exordium.

§.1. Dudum fel. rec. Paulus Papa IV. Praedecessor noster, zelo fidei Christianae, motus certum modum vivendi, & habitandi Judaeis praescripsit, prout in quadam ejus Constitutione, cujus tenor sequitur, & est talis, videlicet: Paulus Episcopus servus servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Cum nimis absurdum &c. Omittitur tenor istius Const., quia notavi in rubrica.

Paulus IV. edidit Bullam, ut in rubr.

§.2. Nos igitur cupientes, ut Constitutio, statuta, & ordinationes hujusmodi perpetuis futuris temporibus observentur, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, & non ad alicujus alterius Nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed ex mera nostra deliberatione, Constitutionem, statuta, & ordinationes hujusmodi, & prout illa, concernunt, omnia, & singula in dicti Praedecessoris literis contenta, & inde secuta quaecumque, auctoritate Apostolica praesentium tenore approbamus, innovamus, & confirmamus, & robur perpetuae firmitatis obtinere decernimus, volumus, & sub interminatione divini iudicii praecipimus, & mandamus, & omnia in posterum observari firmiter, non solum in terris, & dominiis Nobis subiectis, sed etiam ubique locorum.

Hic Pontifex eam innovat, & approbat.

§.3. Et ad omnem circa colorem birreti per masculos, & signi per foeminas deferendorum hujusmodi submovendam hesitationem declaramus, dictum colorem esse, qui vulgo giallo dicitur.

Signum deferendum a Judaeis declarat.

§.4. Mandantes in virtute sanctae obedientiae omnibus, & singulis venerabilibus fra-

Hoc publicari jubet Ordinatis.

Observantia petita a Principibus.

Contrariis derogat.

Fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, quatenus in Civitatibus, & Dioecibus propriis praesentes nostras literas publicari, & observari faciant.

§.5. Et omnes Principes seculares, & alios Dominos, & Magistratus temporales rogamus, requirimus, & obsecramus per viscera misericordiae Jesu Christi, eisdem, in remissionem peccatorum nihilominus injungentes, quod in praemissis omnibus eisdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis assistant, & suum favorem, & auxilium praestent, ac contrafacientes poenis etiam temporalibus afficiant.

§.6. Non obstantibus omnibus, quae idem Paulus Praedecessor in supradictis literis voluit non obitare, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, per recol. mem. Pium Quartum Romanum Pontificem Praedecessorem nostrum, & Sedem Apostolicam, etiam forsitan consistorialiter, ac per viam generalis legis, & statuti, ac in vim stipulati contractus, ex quavis, etiam urgentissima, & onerosa causa, ac Motu proprio, & ex certa scientia, & de Apostolica potestate plenitudine, etiam cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, etiam si in eis disponderetur & caveretur expresse, quoad delationem birreti glauci coloris hujusmodi in itinere, ac quod non, ut praemittitur, in loco clauso habitare tenerentur, & quod bona stabilia usque ad certam summam acquirere, ac societatem cum Christianis super rebus ad annonam spectantibus inire, ac conversationem cum eisdem Christianis habere, ac pignora alias quam praescripto modo distrahere, ac plures Synagogas retinere possent indulserit, aut alias quomodolibet eis dictas literas Pauli Praedecessoris in favorem Hebraeorum praedictorum limitaverit. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut alia exquisita forma servanda foret, & in eis caveatur, quod nullatenus derogari possit, illorum omnium tenores praesentibus, pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, necnon modos, & formas ad id servandas, pro individuo servatis habentes, harum serie specialiter, & expresse derogamus. Et literas ejusdem Pauli Praedecessoris, & omnia in eis contenta observari in omnibus, & per omnia mandamus, perinde ac si literae Pii similiter Praedecessoris nostri non emanassent, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum quod interdicti, suspensi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§.7. Volumus autem, quod praesentes literae in Cancellaria, & acie Campi Florae, publicentur, & inter Constitutiones extravagantes perpetuo valituras conscribantur.

§.8. Et quia difficile foret praesentes ad singula quaque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod eorum transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii subscriptis, ac sigillo alicujus Praelati munitis eadem prorsus fides ubicumque adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa. Nulli ergo &c.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, 13. Kalen. Maii, Pontificatus nostri Anno I.

1566. Forma publicationis.

Fides transumptorum.

Dat. P. An. I. 13. Aprilis.

XI.

Contra impediens, aut non subvenientes Nautis, & aliis naufragium patientibus, in locis S. R. E. mediate, & immediate subiectis. Bonorumque naufragantium occupatores, & Communitates, ac Barones, & Dominos eos non capientes.

Generalem sanctionem in surripientes bona Christianorum ubique naufragata, habes in Bulla quotannis in die Cena Domini legitima. Specialem vero pro Regno Britanniae, lege in Constit. Honorii II. Carissimi Tom. I. fol. Auxiliatoribus autem, quod de bonis recuperatis debeatur, videre est in Pauli III. Constitut. LIII. Accepimus Tom. IV. Par. I. fol. 230.

PIUS PAPA QUINTUS

Motu proprio &c.

Um Nobis ex parte dilecti filii Martini de Ayala Romae commorantis, Consulis protectoris & defensoris, ac generalis Procuratoris, in rebus maritimis & mercantilibus, Nation. Hispanorum, Neapolitanorum & Siculorum, Mediolanensium, ceterorumque subditorum carissimi in Christo filii nostri Philippi Hispaniarum, ac utriusque Siciliae &c. Regis Catholici in Alma Urbe nostra, ac Ripis, & Portibus, terrarum, & locorum S.R.E. subiectorum expositum fuerit, non sine maxima nostra displicentia, quod retroactis temporibus, cum maximo damno, & periculo miserorum nautarum, & mercium conductorum Naves, & navilia diversis mercibus onusta, propter maris infortunium, & in dictis portibus, fugamque ab infidelibus, & aliis inimicis arreptam, aliove inopinatos casus, ob quos nonnulli naves, & navilia deseruerunt, & ab eorumdem inimicorum conatibus evasi fuerunt, eorumque personas, navibus, & mercibus in eis conductis omisissis, in terra, alioque periti in mari, salvas effecerunt, naufragia passi fuerint, in portibus, plagis, & ripis locorum maritimorum praedictae S.R.E. non sine maximo damno patronorum naviliorum, & navium praedi-

Bona naufragantia, frequenter ab Incolis & Officialibus locorum, in quibus naufragia eveniunt, occupantur.

1566. predictarum, ac mercium conductarum, & detrimento terrarum, & locorum dictae S.R.E. ad qua predictae naves, & navilia cum suis mercibus sapissime tendebant, ibidem in beneficio, & abundantia ipsarum terrarum exponenda erant, & quod occurrentibus ad loca predicta, nautis, & conductoribus mercium praefatarum pro salute eorum, necnon navium, & mercium ipsarum nanciscenda, existimantes se securos esse expectant. inter Christianos, & amicos consequi opem, & favorem fratrum amabilem, prout ratio, & aequitas id postulant, & prout in aliis locis in similibus infortuniis fit, per dictorum locorum maritimarum incolas, & habitatores, ac Officiales, non solum penes eos non reperierunt auxilium praefatum, quinimmo majus impedimentum, qui contra omne jus divinum, & humanum addendo talibus naufragium patientibus damnum damno, & afflictis afflictionem, cum maxima Dei, & nostra, ac proximi offensa, ab eisdem habitatoribus, & officialibus terrarum praefatarum damnum, & tribulatio illata fuit, etiam cum minis, & comminationibus, & illi naufragantes ab eisdem eorum bonis, & mercibus, quas Domino permittente a tali infortunio liberarunt, & liberabant, animo diabolico, & perverio privati fuerunt, dicta bona, & mercies, occupando, & detinendo, ac si essent infidelium, Barones, Dominique temporales, & Ecclesiastici officiales talium locorum sub praetextu naufragii, & specie praetensionis, ac directi juris, illa ad se spectare, & pertinere asserbant, usurpando dictas naves, & navilia, mercesque, quas auferunt a propriis patronis in scandalum perversum, & iniquum exemplum, quod non solum repugnat religioni Christianae, praesertim in terris S.R.E. hujusmodi, qua omnes ad se venientes benigne amplectitur, verum etiam contra omnem humanam, & civilem legem, & juris aequitatem, mentemque nostram, qua est, ut omnes Christianifideles, qui in dictis terris S.R.E. contractabant, sint patroni suorum bonorum, de illisque possint libere disponere, sintque bene, & amabiliter tractati, & non debeant modo aliquo vexari, nec molestari.

§.1. Quapropter Nos Praedecessorum nostrorum vestigiis inherendo, volentes praemissis occurrere, damnisque, & scandalis, ne veniant, quantum possumus, obviare, Motu simili &c. auctoritate Apostolica, & de certa nostra scientia, ac de Apostolica potestatis plenitudine ad perpetuam rei memoriam statuimus, & ordinamus, firmiterque, & inviolabiliter observari mandamus in virtute sanctae obedientiae, & sub excommunicationis, necnon decem millium ducatorum auri largorum Camerae Apostolicae applicandorum poenis, quatenus in Urbe Roma, suisque portibus, & ripis, ac Civitate Anconitana, aliisque omnibus, & singulis Civitatibus, Terris, Castris, ripis, portibus, & plagis, tam versus Adriaticum quam Mediterraneum mare dictae S.R.E. mediate, vel immediate subiectis, & etiam

Et ideo Pateris poenis impoentibus naufragium patientes &c. & naufragantes benigniter tractari praecipit.

Praetorum, dominorumque temporalium, & Baronum dictarum terrarum, in quibus est commercium maritimum, persona aliqua cujuscumque gradus Ecclesiastici, vel saecularis communiter, vel divisim officialis, aut privatus, & praesertim Ostien., & Portuen. Episcoporum, & quorumcumque aliorum Cardinalatus honore fulgen. desuper non audeat, vel praesumat, aut permitat praebere impedimentum, aut genus aliquod molestiae praestare dictis nautis, & mercium conductoribus subditis praedicto Regi Catholico, & aliis quibuscumque, & cujuscumque nationis, qui cum bono, & iniquo tempore, infortunium, aut naufragium patiantur in dictis ripis, vel prope Ripas, aut intra mare, seu in aliqua parte illius, aut portibus, seu plagis (quod Deus avertat) aut quovis alio voluntario, necessitato, infortunato, aut pacifico modo eos inibi applicare contingat in quamcumque Ripam, portum, aut plagiam dictarum terrarum S.R.E. hujusmodi, quinimmo illi favore, & ope gratiose recipiantur, & benigne tractentur, restituendo, & restitui faciendo res, & bona eorum in talibus navibus conducta, sive per aliquam, vel aliquos detineri, & occupari contingat, & in posterum occupabuntur, & detinebuntur, libere absque eo, quod eos ad solvendum jure, aut aliquid aliud cogant, & compellant, ad effectum, ut stante hujusmodi bona comportatione, eorum querela cessent, & illi libentiori animo conducant ad loca praefata se, & eorum merces.

§.2. Et licet alias sel. rec. Paulus Papa III. & Julius etiam III. Praedecessores nostri eorum Motus proprios, & literas in forma Brevis, vel alias concesserant dicto Martino Consuli auctoritatem recuperandi, & libere recipiendi navilia, naves, & merces naufragium passas, ac dictis subditis nostris, & illas propriis patronis restituendi, & restitui faciendi ab illis personis illa occupantibus, propterea approbando, & confirmando dictum Breve, & Motus proprios, omnesque alias patentes, & concessiones, tam Apostolicas quam Regias quomodolibet emanatas & concessas, ac in illis contenta, & inde secuta quaecumque, illis in suo robore permanentibus, & qua sub dictis poenis inviolabiliter observari mandamus, ipsum Martinum in naufragiis Commissarium generalem deputamus, non obstant. quacumque concessione, ordinatione, decreto in contrarium forsan emanato, quacumque via, & modo, & ad instantiam quarumvis personae, aut personarum cujuscumque status, gradus, & conditionis existent. quarum tenores pro plene & sufficienter expressis haberi volumus, ac si de verbo ad verbum inserti essent, quibus expresse derogamus per praesentes, concedimus, & impartimur facultatem & auctoritatem dicto Martino Consuli, ut ipse tamquam talis Consul, & Protector, ac generalis Procurator, & defensor nationum praefatarum representando personas interesse habentes in talibus naviliis, navibus, & mercibus, & tamquam

Commissarium, & Consulem deputat pro recuperatione hujusmodi bonorum.

Solventibus, aut recuperantibus illa, precipitve dissonant inficio d. Commissario & Consule.

tamquam persona legitima possit per se, suosque ministros in societate dictorum patronorum praesentibus, aut in illis absentibus, etiam ipsi patroni in absentia dicti Martini Consulis, suorumve ministrorum, & deputatorum, coniunctim, vel divisim, possint exigere, recuperare navilia, naves, ac merces praefatas naufragium passas, sive derelictas, in mare aut extra mare, aut in aliqua alia parte, portibusque, & plagis, atque Ripis, alioque quovis loco, ubi reperientur.

§.3. Et quia evenire solet, quod tales naves, & navilia, ac merces in eis conductae non sunt propriae, aut patronorum talium navilia conductentium, seu patronantium, aut ea assecurantes interestati sunt, volumus etiam, quod si patroni, & nauta, seu alia persona salvas effecerint, aut recuperaverint dictas merces, vel earum partem, seu navilia praefata, non possint modo aliquo de eis disponere absque nutu, & voluntate dicti Martini Consulis, qui solerter inquirere debeat de mercibus salvis, & perditis, usque quo veritatem omnino comperiat, ad hoc ne sub praetextu naufragii aut projectionis mercium in mare, interesse habentes modo aliquo, damnificati aut defraudati, seu suis privati existant. Et insuper quod omnes, & singuli quarumcumque navium cujuscumque generis patroni debeant, & teneantur cum omni diligentia salvare, & custodire bona quaecumque per eos conducta, & naufragantia, neque illa tamquam perita dimittere, sed ipsam Consulem pro opportuno remedio certiorare in beneficium, & salvationem ipsorum bonorum naufragantium, ita quod ipsi patroni sive nautis deficientibus in aliquo praemissorum, naufragia hujusmodi, & damna quaecumque, & exinde provenientia ipsorum patronorum culpe imputentur, & ad interesse ac damna teneantur. Ac si contingat ab aliqua persona seu personis cujuscumque status, gradus, ordinis, & conditionis existent, & nostram monitionem hujusmodi ignoran. in toto vel in parte detinere merces, res, & bona aliqua in eis conducta furtive, & coacte, vel praetextu praetensionis naufragii, vel alio quocumque modo, eadem nihilominus dictus Martinus Consul recipere, exigere, & recuperare, & a detinentibus personis illa dictis patronis, ad quos ea de jure spectant, & pertinent, restitui facere absque aliqua exactione seu detractone, praetextu dictae praetensionis, aut quæsito colore, seu solutione aliquibus personis Ecclesiasticis, vel saecularibus, Baronibus, Comitibus, aut trirarium Capitaneis, Castellanis, Gubernatoribus, Commissariis, seu cuicumque alteri cujuscumque conditionis, praeminentia, & status sit, facienda, cui Consuli compellendi, & restitui, ac castigari faciendi tales usurpatores, & detentores, plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus.

§.4. Quibus personis expresse in virtute sanctae obedientiae, & sub poenis praefatis mandamus, quatenus dimittant, & sinant praefatos patronos navium, & naviliorum nationum praefatarum, & quarumcumque

Baronibusque & Gubernatoribus, ac aliis, ut in praemissis eisdem Consuli auxilium praestent.

aliarum, dictumque eorum Consulem, & Ministrum, seu Ministros illa omnia recuperare, & alias de eorum navibus, naviliis, mercibus, & bonis conductis, etiam derelictis, & iis tam per mare vagantibus, quam prope terram, & in Ripa consistentibus libere disponere absque aliqua molestia vel impedimento illis, directe, vel indirecte praestan. nec debeant se intrmittere, in dictis naufragatis, nec naufragio praefato, nisi in eo, ad quod per dictos patronos, Consulem, Ministrum erunt requisiti, & vocati pro eorum ope, & favore, nec sub aliquo praetextu, vel colore dicto Martino Consuli, aut eis Ministris seu deputatis praefatis in libero exercitio sui officii generalis Consulatus, & Commissariatus hujusmodi, & ad illud spectan. aliisque supra dictis aliquod impedimentum, molestiam, aut perturbationem praestent, seu praestari permittant, quinimo ei, & eis, omne auxilium, & favorem in praemissis, & circa ea necessaria seu quomodolibet opportuna, ad qua praefati nostri subditi quotiescumque pro parte dilectorum Consulis, ac Ministrorum, in licitis, & honestis erunt requisiti, praestare teneantur, quibus, eis videbitur qui a dicto Martino Consule, & Ministris vocati erunt, ad recuperationem adjuverint, per dictum Consulem expensis rerum liberatarum, in quarum beneficium elaboraverint, in laboris subsidium dabitur, quod justum, & honestum erit, & eidem Consuli videbitur, quod erit juxta meritum illorum, qui in salvandis hujusmodi rebus, & bonis intervenerint, licet fraternitatis caritas in talibus calamitosis eventibus eos ad id obliget, atque cogat.

§.5. Et ut Christianifideles ad praemissa alliciantur, aut naufragium hujusmodi patientibus ab eis propiora subsidia praestentur, omnibus & singulis utriusque sexus Christianifidelibus, qui auxilium, consilium, & favorem naufragium patientibus in repARATIONE & CONSERVATIONE suorum bonorum praestiterint, decem annos & totidem Quadragenas de iniunctis eis poenitentis in Domino relaxamus.

§.6. Mandantes dictis nostris subditis, tam Civitatis Vetula, & Ostiae, Porti, & Neptuni, ac Pilotis illarum, ac etiam Anconae, ac habitatoribus omnium Terrarum, Riparum, Portuum, & Plagiarium, necnon patronis, & nautis navium, naviliorum, trirarium, biremiumque Capitaneis, & barcharum conductoribus, & piscatoriis, ac aliis quibuscumque personis existentibus & habitantibus in aut prope, vel ubi talia naufragia accidere contingat, sub poena solutionis tanti, quanti bona naufragata valuerint, & qua ob defectum auditorii admitterentur, quatenus illico postquam a patrono, Consule, aut deputatis vocati fuerint, occurrant, & festinanter accedant cum eorum barchis, ac trirariis, & biremiis, ad adjuvandum, & salvandum ea omni cum diligentia, ac si eorum propria essent, solutis tamen eis pro eorum labore expensis mercium conductarum, & re-

Et auxilium dantibus Indulgentias concedit.

Omnibusque commorantibus prope loca naufragiorum jubet, ut vocari auxilium prestent.

rum salvatarum his, qua Consuli videbitur, prout labor eorum egerit, & non possint petere, nec petant aliquid aliud, nec quantum, nec partem, nec jus aliquod rerum salvatarum praeter supradicta, concessione, statuto, consuetudine, ordinatione, usu, & quibusvis aliis minime obstantibus penitus cassamus, & suffragari nolumus.

Comunitates etiam, & Dominos locorum secuti naufragii, latrones & occupatores capere debere decernit.

§.7. Volumus autem quod in locis, seu territoriis ubi naufragium praefatum eveniet, Dominus, vel Domini, aut Communitas talis loci teneantur consignare in manibus nostrae justitiae, & Ministrorum illius, latronem, seu latrones, usurpatorem, seu usurpatores, detentorem, seu detentores huiusmodi rerum naufragatarum, alias teneantur solvere totum damnum, & expensas in tali naufragio, aut illius dependen. passas, & seu patiendas, ac passas, & seu patiendas.

Camerariumque S. R. E. Judicem istarum causarum occupat.

§.8. Et si aliquid forsan occurrerit super praemissis, quod dictus Consul non possit accomodare, & concludere, recurratur ad Nos, & seu dilectum filium Vitellotium Camerarium nostrum, & S. R. E. quem, & nullum alium illud decidere, & finire posse volumus, etiam cum facultate, & auctoritate amplissime puniendi, & castigandi quoscumque latrones, & praedatores, etiam usque ad poenam capitale. Volentes etiam per praesentes praefatum Cardinalem Camerarium, merum, & verum iudicem, & executorem in causis maritimis naufragiorum, & etiam quorumcumque asecurationum, super quibus lis, & controversia aliqua inter quoscumque evenire posset, ex causa tamen dictorum naufragiorum, cum opportuna avocatione a quibuscumque iudicibus, non tamen Romanae Curiae, fore, & esse debere.

Consuli quoque & eius deputati facultatem deferendi arma concedit.

§.9. Necnon auctoritate praefata concedendo dicto Consuli, ejusque deputatis prout concedimus eisdem, ut pro ipsorum securitate, & defensione cujuscumque generis arma, tam offensiva, quam defensiva, in toto dominio, & per totum dominium Ecclesiasticum, scilicet in omnibus terris, & locis maritimis, & mari convicinis per quindecim milliaria a terra distantibus, libere, & licite portare possint, & valeant quibuscumque bannis editis seu edendis, & aliis quibuscumque Apostolicis Constitutionibus, & Ordinationibus non obstant.

Executores deputat, & facultates concedit.

§.10. Et nihilominus pro observatione praemissorum, motu, & scientia nostris praefatis praecipiendo mandamus dilecto filio Vitellotio Vitellio Camerario nostro, necnon Clericis praesiden. Camerae Apostolicae, ac Praelatis, etiam Cardinalibus honore fulgentibus, necnon universis & singulis tam Almae Urbis, quam aliarum quarumcumque S. R. E. mediate vel immediate subiectarum Provinciarum, Terrarum, & locorum, Vicelegatis, Gubernatoribus, Locatenen. Potestatibus, Iudicibus, & aliis quovis nomine nuncupatis iudicentibus, & justitiae ministris, necnon Illustribus Magnis viris Dominis, Ducibus, Marchionibus, & baronibus, Domicellis, Nobili-

bus, Castellanis, treremiumque Ducibus, & Capitaneis, ac quorumcumque locorum Communitatibus seu universitatibus, omnibusque, & singulis aliis particularibus personis, ad quos quomodolibet spectat, se in futurum spectabit, seu spectabit, & S. R. E. praedictae, mediate, vel immediate subiectis, quatenus praemissa omnia, & singula inviolabiliter observent, & observari faciant, & sub poenis, & censuris antedictis necnon rebellionis, & privationis omnium, ac confiscationis, & publicationis quorumcumque bonorum per eos, & ipsorum quemlibet obtentorum, incurrendique in crimine lese majestatis. Contradictores &c. cum amplissima facultate, & auctoritate, dictos raptos, grassatores, & depradatores, & latrones, in fraganti crimine, seu delicto repertos puniendi, & castigandi, ad effectum ut huiusmodi iustis querelis cessantibus, dicti mercatores, & nauta eo libentius cum suis navigiis, navibus, & mercibus ad Urbem ipsam, locaque praedicta S. R. E. praedictae securius, & tutius accedant.

Derogatio contrariorum

§.11. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon statutis, & consuetudinibus etiam municipalibus quarumcumque terrarum, & locorum in contrarium forsan editis, ac privilegiis, indultis, & literis Apostolicis quibusvis personis, necnon civitatibus, oppidis, locis, castris, ac portibus maritimis, sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, ac cum quibuscumque clausulis, & decretis, & contractibus, & Motu proprio &c. ac alias concessis, quibus omnibus &c. illorum tenores &c. pro expressis habentes, hac vice latissime derogare placeat, ceterisque contrariis quibuscumque.

Sola signatura sufficit.

§.12. Volumus autem quod praesentis nostri Motus proprii sola signatura sufficiat, & ubique fidem faciat in iudicio, & extra, regula contraria non obstante, seu si videbitur, litera in forma Brevis expediri possint.

Pape subscr. Dat. P. An. I. 24. Aprilis.

Placet Motu proprio M. Datum Romae apud Sanctum Petrum, octavo Kalen. Maii, Anno primo.

XII.

Institutio Domus in Urbe pro Sanctae Inquisitionis Ministerio exercendo, ejusque Ministrorum, & Personarum commodo cooptando.

Ex Regest. in Archiv. Vat.

PIUS PAPA QUINTUS

Ad perpetuam rei memoriam

Exordium.

Sollicitate nostrae considerationis providentia, prout nostri Pastoralis Officii cura requirit, Nos admonet, ut Sanctae Inquisitionis Almae Urbis nostrae officio, quod per nonnullos Venerabiles fratres nostros Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales Nobis ipsis, etiam praesidentibus laudabiliter gubernatur,

Frater de Puccis Palatium in Burgo S. Petri pro Officio Inquisitionis vendunt.

Pius venditionem huiusmodi, Instrumentumque desuper confectum approbat.

Et Palatium Officio Inquisitionis donat.

Illud ab huiusmodi Officio alienari prohibet.

tur, de stabili, & commoda, ac perpetua habitatione nostrae subventionis opem, ac ministerium non minus libenter quam liberaliter provideamus.

§.1. Hinc est, quod cum nuper dilectus filius Alexander quondam Pandalphi de Puccis laicus, Civis Florentinus una cum Roberto Alcanio, & Horatio suis germanis fratribus duas integras tertias partes pro indiviso Palatii, cum pertinentiis suis, siti in Burgo Sancti Petri prope locum, vulgari dictum Campo Sancto, acquisiti, & constructi olim per bonae memoriae Laurentium S. R. E. Cardinalem tituli Sanctorum quatuor Coronatorum, de Puccis nuncupatum, & in quo de praesenti exercetur officium ipsius Sanctae Inquisitionis haereticae pravitatis, tam suo proprio, quam fratrum suorum praedictorum, pro quibus de Rato promissit nominibus Nobis pro pretio scutorum sex millium monetarum, ad rationem decem Juliorum pro quolibet scuto, sub modis, & formis, ac in terminis tunc expressis solvendorum vendiderit, ac cesserit, prout in instrumento publico per dilectum filium Marcum Antonium Peregrinum Camerae nostrae Apostolicae Notarium rogato latius continetur.

§.2. Nos igitur easdem duas tertias partes Palatii huiusmodi pro dominio, & omnimoda proprietate, ac usu, & habitatione ipsius officii Inquisitionis, & ejus ministrorum perpetuo concedere volentes, & ipsius Palatii situationem, qualitates, & consuetudines, ac instrumenti huiusmodi desuper confecti, & inde scutorum aliorumque hic etiam forsan de necessitate exprimendum, tenores praesentibus, pro sufficienter expressis habentes, ac venditionem, & cessionem, instrumentumque, & inde secuta huiusmodi auctoritate Apostolica confirmantes, & approbantes, ac illis omnimodae, & perpetuae firmitatis robur adiacentes, omnesque, & singulos juris, & facti, solemnitatumque etiam substantialium defectus, si qui forsan in eisdem intervenerint, suppletos.

§.3. Motu proprio, & ex certa scientia, maturaque deliberatione, ac liberalitate nostris, ac de Apostolica potestatis plenitudine, dictas duas tertias partes Palatii huiusmodi, sic per Nos, ut praemittitur, emptas, eidem Officio Sanctae Inquisitionis pro illius, Ministrorumque suorum, nunc pro tempore existentium perpetuo usu, & habitatione, perpetuae, & irrevocabilis donationis, etiam inter vivos titulo dicto Officio Inquisitionis, tam quo ad proprietatem, & directum dominium, quam quo ad usum, & habitationem, auctoritate Apostolica, tenore praesentium in perpetuum damus, donamus, applicamus, appropriamus, liberaliterque concedimus, & assignamus, perpetuoque datas, donatas, applicatas, appropriatas, concessas, & assignatas fore, & esse.

§.4. Expresse prohibentes praedictum Officium Inquisitionis, nullo unquam tempore, nec aliqua ex causa alienari posse.

Bull. Rom. Tom. IV. Par. II.

§.5. Nostraeque praesentes literas nullo unquam tempore ad cuiusvis, etiam nostri, & S. R. E. Camerarii, Praesidentiumque, & Clericorum ejusdem Camerae, seu Fisci Apostolici, procuratoris infantiam, quovis quovis ingenio, de surreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae defectu notari, vel alias quoque modo impugnari, aut ex quavis urgentissima, etiam necessario exprimenda causa, etiam de ipsorum Cardinalium Inquisitionum pro tempore existentium consensu revocari, annullari, vel retractari, seu illas impugnantes in iudicio, vel extra audiri posse, sed illas in omnibus, & per omnia validas, & efficaces esse, siquosque plenarios, integros, & totales effectus sortiri, & ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, sub excommunicationis majoris latae sententiae, ac maledictionis aeternae poenis ipso facto a contrafacientibus incurrendis, firmiter, & inviolabiliter observari, dictoque Officio perpetuo suffragari.

Haec literas nullo vitio notari posse declarat sub poena excommunicationis.

§.6. Et sic per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam ipsius Ecclesiae Romanae Cardinales, in quavis Infantia, & causa, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari distineri, & sententiarum debere, ac quidquid fecus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus, & declaramus.

Sic per quoscumque Judices definiti jubet.

§.7. Quo circa Venerabilibus fratribus Amerin., Narnien., & Maceraten. Episcopis, per Apostolica scripta motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, praesentes literas, & in eis contenta quaecumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte ipsorum Officii, vel Inquisitionum fuerint desuper requisiti, solemniter publicantes, illisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra illos donatione, applicatione, appropriatione, concessione nostris praedictis pacifice frui, & gaudere, ac ipsos Inquisitiones, si sibi videbitur, vel eorum aliquem, seu ipsorum Commissarium Generalem, ac procuratorem suum nomine Officii huiusmodi in corporalem, realem, & actualem possessionem duarum tertiarum partium Palatii huiusmodi, iuriumque, & pertinentiarum suorum omnium inducant auctoritate nostra, & inductos, vel inductum in ea defendant amoto ex inde quolibet detentore, non permittentes eos desuper a quoquam indebitis molestari, perturbari, vel impediri. Contradictores quoslibet rebelles, & inobedientes, per sententias, censuras, & poenas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias arbitrio suo imponendas, moderandas, & applicandas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, quaecumque appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, illos eisdem sententias, censuras, & poenas incurrisse declarando, & eas etiam

Deputat Commissarios, & Executores huiusmodi literarum.

1566.

1566.

iteratis vicibus aggravando, & reaggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio Bracchii Secularis.

Contraria tollit.

§.8. Non obstantibus præmissis, & quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus, Apostolicis, necnon Camerae prædictæ, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, stylo, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis, etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam iteratis vicibus quomodolibet concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus etiam si pro sufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita, observata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat, ad effectum præsentium, harum serie specialiter, & expresse pari motu, & de potestatis plenitudine totaliter derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica, sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Dat. die 18. Maii 1566. An.I.

Datum Romæ apud S. Petrum, sub aulo Piscatoris die decima octava Maii, millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, Pontificatus nostri Anno I.

XIII.

De Clausura, & numero Monialium cujuscumque Ordinis, & pœnis earundem absque licentia Superiorum, ex causa magni incendii, vel infirmitatis lepre, vel epidemie tantummodo eis concedenda, e Monasteriis egredientium, concomitantiumque, & receptantium; ac Superiorum aliter eis licentiam concedentium. Necnon de elemosynis pro ipsarum Monialium subventionem colligendis.

Quoad clausuram, Vide Constitut. Bon.VIII. in tit. de Stat.Reg. in 6. Decretumque Con. Trid. Sess. 25. cap. 5.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Circa pastoralis officii Nobis, meritis licet imparibus, desuper commissi curam quantum Nobis ex alto permissum, in-

vigilantes, assidue ad ea, per quæ singulis erroribus, & excessibus obviatur, ac personis quibuslibet, præsertim femineæ sexus virginitatem suam Altissimo voventibus, sub religionis jugo Christo Salvatori in castitatis holocausto famulari affectantibus, semita justitia, & honestatis declinantibus, ne quicquam in eis reperiat incongruum, quod in regularis ponat honestatis gloria maculam, & divinam merito possint offendere majestatem, opportune succurritur, libenter intendimus, ac in his nostræ vigilantia partes propensius impartimur, prout id in Domino salubriter expedire conspici-

Moniales tunc, vel expresse Religionem professæ clausuram servant.

§.1. Hac igitur perpetuo valitura Constitutione, inherentes etiam Constitutioni sel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, quæ incipit: Periculo, & decretis Conc. Tridentini super clausuram Monialium editis, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, atque perpetuo decernimus, universas, & singulas Moniales, præsentibus atque futuris, cujuscumque Religionis, Ordinis, vel militiarum, etiam Hierosolymitanæ, sint, quæ vel jam receptæ sint, vel in posterum in quibusvis Monasteriis, sive domibus recipiuntur, & tacite vel expresse religionem professæ, etiam si converse, aut quocumque alio nomine appellentur, etiam si ex institutis, vel foundationibus earum regula ad clausuram non teneantur, nec unquam in earum monasteriis, seu domibus, etiam ab immemorabili tempore ea servata non fuerit, sub perpetua in suis monasteriis, seu domibus debere de cetero permanere clausura, juxta formam dictæ Constitutionis sel. rec. Bonifacii Papæ VIII. Prædecessoris nostri, quæ incipit: Periculo, in sacro Concilio Tridentino approbatam, & innovamus, in omnibus, & per omnia, ac illam districte observari mandamus.

Inobedientes coercentur per Ordinariorum.

§.2. Quod si aliquæ Moniales forsan repellantur, quæ consuetudine etiam immemorabili, aut instituto, vel fundatione regulae suæ fretæ, animo obstinato huic clausuræ resistant, aut quocummodo reluctentur, Ordinarii una cum superioribus earum, omnibus juris, & facti remediis compellant easdem tamquam rebelles, & incorrigibiles ad præcisè subeundum dictam clausuram, perpetuo observandam.

Tertiariæ si solenne votum emiserint clausuræ subiciantur, sin autem per Ordinarios ad clausuram suam deantur.

§.3. Mulieres quoque quæ Tertiariæ, seu de Pœnitentia dicuntur, cujuscumque fuerint Ordinis in congregatione viventes, si, & ipsæ professæ fuerint, ita ut solenne votum emiserint, ad clausuram præcisè, ut præmittitur, & ipsæ teneantur; quod si votum solenne non emiserint, Ordinarii una cum superioribus earum hortentur & persuadere studeant, ut illud emittant, & profiteantur, ac post emissionem & professionem eidem clausuræ se subiciant, quod si recusaverint, & aliqua ex eis inventæ fuerint scandalose vivere, severissime puniantur.

Et volentes huc clausuram, & professionem vivere, non solum

§.4. Ceteris autem omnibus sic absque emissionem professionis, & clausura vivere

1566.

1566.

cipiantur in aliqua Religione seu Congregat.

omnino volentibus interdiciamus, & perpetuo prohibemus, ne in futurum ullam aliam prorsus in suum Ordinem, Religionem, Congregationemque recipiant. Quod si contra hujusmodi hanc nostram prohibitionem, & decretum aliquas receperint, eas ad sic vivendum omnino inhabiles reddimus, ac illarum quilibet professiones & receptiones irritas facimus & annullamus.

Elemosynas pro monialibus colligantur per Converse, aut per Professas habitantes pro Monasterio, etatis annor. 40.

§.5. Porro ne Moniales, vel Tertiariæ prædictæ propter hanc clausuram, detrimentum aut incommodum aliquod in earum necessitatibus, maxime in pertinentibus ad illarum victum patiantur, sed ut eis opportune consulatur, auctoritate Apostolica præfata statuimus, decernimus, præcipimus, atque mandamus Ordinariis & Superioribus earum, ut curent colligi fidelium elemosynas per conversas quæ non sint professæ, vel si professæ fuerint, sint tamen etatis annorum quadraginta, & in domibus contiguas, extra tamen Monasterium, degant, & non ingrediantur clausuram aliarum Monialium, nisi in casibus ex earum constitutionibus permisis, & de earum domibus exire non possint pro hujusmodi elemosynis colligendis, nisi de licentia Ordinarii, vel earum Superiorum.

Converse pro fessæ de cetero non recipiantur.

§.6. Et decreto nulla alia conversæ professæ recipi amplius etiam de consensu suorum Superiorum, vel Prælatorum possint; quod si adversus hanc nostram prohibitionem receptæ fuerint, illarum receptio nulla, irrita, & inanis sit, pro ut ex nunc nullam, irritam, facimus, & annullamus.

Monialium recipiendarum numerus regulatur juxta redditus Monasteriorum. Quod habet in Conc. Trid. Sess. 25. cap. 5.

§.7. Quod si prædicto modo necessitati Monialium, & mulierum Tertiariarum prædictarum succurri sufficienter non poterit, mandamus ipsis Ordinariis, & Superioribus earum, ut ipsi provideant de aliis personis piis, & Deo devotis, quæ fidelium elemosynas colligant, vel alias eo meliori, & commodiori modo, quo fieri poterit, etiam ex opere manuum ipsarum Monialium, & mulierum prædictarum, arbitrio Ordinariorum, & Superiorum earundem, & prout eis congruentius expedire videbitur, provideatur, & succurratur. Et ne propter Monialium numerum excessivum clausuræ observatio violeat, inherentes etiam similiter dispositioni dictæ Constitutionis Bonifacii, & Concilii Tridentini decreto, Monialibus prædictis, & illarum Superioribus, & Ordinariis districte inhibendo præcipimus, & mandamus, ne plures in earum Monasteriis recipiant, & admittant, sive recipi, & admitti permittant, quam ex propriis redditibus ipsorum Monasteriorum, vel consuetis elemosynis commode sustentari possint.

Executorum deputatio.

§.8. Mandantes propterea in virtute sanctæ obedientie, sub obtestatione divini iudicii, & interminatione maledictionis aeternæ, universis venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, quatenus in Civitatibus, & Dioecesibus propriis, præsentibus nostras literas publicari faciant, ac in Monasteriis

Monialium sibi ordinario jure subjectis, in iis vero, quæ ad Romanam mediate vel immediate spectant Ecclesiam Sedis Apostolicæ auctoritate una cum Superioribus eorumdem Monasteriorum clausuram, ut præmittitur, quamprimum poterint, servari procurent. Contradictores atque rebelles per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita compescendo; invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Ac ut hoc tam salutare decretum facilius observetur, omnes Principes seculares, & alios Dominos, & Magistratus temporales rogamus, requirimus, & obsecramus, per viscera misericordie Domini nostri Jesu Christi, eisdem in remissionem peccatorum injungentes, quod in præmissis omnibus eisdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, & aliis Monialium Superioribus assistant, ac suum favorem, & auxilium præstent, ac impediens pœnis etiam temporalibus afficiant.

Clausula derogatorie.

§.9. Præmissis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam per Sedem Apostolicam approbatis, & confirmatis; privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis etiam in fundatione, & institutione eisdem Monasteriis, vel domibus, & Monialibus, sub quibuscumque verborum formis, & clausulis irritantibus, & aliis decretis quibuslibet concessis, confirmatis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si pro sufficienti illorum derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur, pro sufficienter expressis habentes, quo ad effectum validitatis nostræ Constitutionis tantum derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, aut suspendi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Ordinarii in his procedant etiam in locis exemptis.

§.10. Per hoc autem in Monasteriis exemptis, Ordinarii locorum quoad alia nullam sibi credant jurisdictionem vel potestatem aliquatenus eis attributam.

Justo publicandi.

§.11. Volumus autem quod præsentibus literæ ad valvas Basilicæ Beati Petri Apostolorum Principis, & in Cancellaria nostra, ac acie Campi Floræ publicentur, & inter Constitutiones extravagantes perpetuo valituras conscribantur.

Exemplorum fides.

§.12. Et quia difficile foret præsentibus ad singula quæcumque loca deferri, volumus, & etiam declaramus, quod earum transumptis etiam impressis, manu alicujus Notarii subscriptis, ac sigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorsus fides ubicumque adhibeat, quæ præsen. adhiberetur, si forent exhibite, vel ostensæ. Nulli ergo &c.

Da.

1566. D. P. An. I. 29. Maii.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, 4. Kal. Junii, Pontificatus nostri Anno primo.

Sequitur declaratio d. Bullae.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Decori & honestati omnium Sanctimonialium, quarum Iesus Christus Dominus noster sponfus est, ut in puritate, & castitate superaedificantes, in ipso feliciter inhabitare valeant, consulentes, ea quae illarum existimationi detrudere possent, decet Nos consulto submovere.

Causa huius Constitutionis.

§.1. Sane periculo, & scandalo plenares est, ac regulari observantiae vehementer adversatur, Sanctimoniales aliquando parentes, fratres, sorores, aut alios agnatos, vel cognatos, necnon Monasteria, & alias filiationes nuncupata, etiam eis subiecta visitandi, aut infirmitatis causa, aliove pretextu a Monasteriis exire, & per secularium personarum domos discurrere, & vagari, quo veluti colore eximum quoque honestatis, & pudicitiae decus in discrimen committunt.

Monialium a clausura exeunium absque licentia & c. p. 2.

§.2. Unde nos malo huic pro nostro Pastoralis officii debito salubriter occurrere volentes, inhaerentes, etiam decreto sacri Concilii Tridentini de clausura Monialium disponentis, ac aliis nostris literis super huiusmodi clausura editis adicientis, volumus, sancimus, & ordinamus, nulli Abbatisarum, Priorissarum, aliarumve Monialium, etiam Carthusiensium, Cisterciensium, S. Benedicti, & Mendicantium, & quorumcumque aliorum Ordinum, etiam Militarium, ac statuum, graduum, & conditionum, dignitatum, ac praeminentiarum existentium, etiam a Regia, vel Illustri prosapia ortarum, de cetero etiam infirmitatis, seu aliorum Monasteriorum, etiam eis subiectorum, aut domorum, parentum, aliorumve consanguineorum visitandorum, aliave occasione, & pretextu, nisi ex causa magni incendii, vel infirmitatis lepra, aut epidemiae, quae tamen infirmitas, praeter alios Ordinum Superiores, quibus cura Monasteriorum incumberet, etiam per Episcopum, seu aliorum loci Ordinarium, etiam si praedicta Monasteria ab Episcoporum, & Ordinariorum iurisdictione exempta esse reperiantur, cognita, & expresse in scriptis approbata sit, a Monasteriis praefatis exire, sed nec in praedictis casibus extra illa, nisi ad necessarium tempus stare licere. Aliter autem quam, ut praefertur, egredientes, seu licentiam exeundi quomodocumque concedentes, necnon comitantes, ac illarum receptatrices personas, sive laicas, ut faculares, vel Ecclesiasticas, consanguineas, vel non, excommunicationis majoris latae sententiae vinculo statim eo ipso absque aliqua declaratione subjacere, a quo praeter-

quam a Romano Pontifice, nisi in mortis articulo absolvi nequeant. Et insuper tam-egressas, quam praesidentes, & alios Superiores praedictos eis licentiam huiusmodi concedentes, dignitatibus, officiis, & administrationibus, per eas, & eos tunc obtentis privamus, & illas, & illos ad obtenta, & alia in posterum obtinenda inhabiles.

§.3. Necnon licentias, & facultates, seu indulgentias, & privilegia exeundi a Monasteriis, & extra illa standi, a Nobis, seu alio Romano Pontifice Praedecessore nostro, ac Sedis Apostolicae Nunciis, & Legatis, etiam de latere, ac Majore Poenitentiaro, aut Ordinum praedictorum Superioribus, aliisque personis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis reitutivis, praeservativis, mentis attestativis, etiam novam gratiam, & datam concernentibus, aliisque efficacioribus, ac insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis, in genere vel in specie, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicae potestatis plenitudine, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, necnon Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium intuitu, & contemplatione, ac instantia, vel alias quomodolibet concessa (quae prorsus abolemus,) ac literas desuper confectas, & in posterum concedendas, & conficiendas, nullas, & invalidas, nulliusque roboris, ac momenti fore, nec illas habentibus, & habituris suffragari posse.

Licentias aliter concedendum & c. p. 2.

§.4. Et ita per quoscumque Iudices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Decretum irritans.

§.5. Mandantes universis, & singulis Venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis, in virtute sanctae obedientiae, & sub obtestatione divini iudicii, & interminatione maledictionis aeternae, quatenus per se, vel alium, seu alios praesentes literas in Civitatibus, & Diocesis propriis, quolibet anno publicent, omniaque in illis contenta, necnon praefatum decretum ipsius Concilii, quod incipit. Bonifacii VIII., diligenter, & inviolabiliter sub censuris Ecclesiasticis, aliisque praefatis poenis, & in eodem decreto contentis, observent, & observari faciant, & procurent, Contradictores quoslibet, & rebelles, ac praemissis non parentes, etiam aliis poenis auctoritate nostra, appellatione postposita, compescendo: necnon legitimis super his habendis servatis processibus poenas ipsas, etiam iteratis vicibus aggravando, interdictum Ecclesiasticum apponendo; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Deputatio, & facultates executorum huius Constitutionis.

§.6. Non obstantibus praemissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus, com-

Clausula derogatoria.

1566. D. P. An. V. 1. Februarii.

communitur, vel divisim ab eadem sit Se- de indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Aliis Apostolicis Constitutionibus, & iuribus, de huiusmodi clausura disponentibus, nihilominus in suo robore duraturis.

Transumptio- rum fides.

§.7. Ceterum volumus quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici scriptis, & sigillo alicujus Praelati munitis, eadem prorsus fides ubique terrarum, tam in iudicio, quam extra adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

D. P. An. V. 1. Februarii.

Nulli ergo omnino hominum &c. Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo septuagesimo, Kalend. Februarii, Pontificatus nostri Anno V.

XIV.

Innovatio, & ampliatio Constitutionum a Pont. Praedecessoribus editarum contra Homicidas, brigosos, vindictam tranverfalem, aut hominum collectam facientes, facinorosque homines, eorumque complices, & fautores, Communitates quoque, & alios eorum territoria a praedictis non custodientes in Statu Ecclesiastico.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Procedimus.

EX supernae dispositionis arbitrio gregis Dominici curae praesidentes, inter varias animi sollicitudines, quae ex pastoralis officii ministerio Nobis incumbunt, illam a Nobis potissime amplectendam esse putamus, per quam inter singulos gregis ejusdem fideles, praesertim vero Nobis, & Romanae Ecclesiae subditos, pax, & concordia confoventur, seditiones sedantur, scandali obviatur, & animarum salus procuratur, Unde ea, quae sedula meditatione haecenus a diversis Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris praemisorum ratione gesta fuisset, ac ordinata comperimus, quo sapius fideles ipsi illa perspicere innovari, eo ferventius, ac promptius ad illorum observationem excitentur, confirmanda, innovanda, nostraque auctoritatis munimine roboranda esse censuimus, aliasque desuper disponimus, prout in Domino conspicimus expedire.

Pius II. edidit Bullam hic cit.

§.1. Sane alias postquam fel. rec. Pius Papa II. Praedecessor noster, per eum accepto, quod a certis tunc elapsis annis, &c. Omittitur residuum narrationis, quia ipsam

Bullam Pii II. habes in Tom. III. Par. III. Ad retinendas fol. 110.

§.2. Cum sapius contingeret, quod offensionis ignarus, aut ob huiusmodi excessus plurimum condolens, horribili &c. Omittitur pariter residuum relationis huius Bullae Pauli II. in Tom. III. Par. III. Viroso fol. 120.

Paulus II. edidit alteram hic cit.

§.3. Et successive recol. memor. Sixtus Papa IV. similiter Praedecessor noster accepto per eum, quod contenta in literis Pii Praedecessoris huiusmodi a certis annis tunc elapsis citra non fuerant observata, & ex illorum non observantia subditi praefatae Ecclesiae procliviores erant ad homicidia committenda, ac fere passim quotidie perpetrabantur, & homicidia praefata ideo ad illa committenda promptiores existebant, quia sperabant latere, & suorum excessuum remissionem consequi facile posse, ac detestabilem, & horrendam sciciorum nequitiam talium ad aliorum cautelam juris remediis prosequi studio cupiens indefesso, habita super iis cum fratribus suis praefatae Ecclesiae Cardinalibus deliberatione matura de illorum consilio per suas literas, statuta, decretaque Pii Praedecessoris huiusmodi, ac prout illa concernebant, omnia, & singula in dictis literis Pii Praedecessoris praefatae contenta approbaverat, & robur perpetuae firmitatis obtinere debere decreverat, ac voluerat, & de eorumdem fratrum consilio statuerat, & ordinaverat, quod condemnatis eatenus, & quos in posterum condemnari contingeret ubilibet in Civitatibus, terris, & locis praedictis pro homicidio, si ve ut principales, si ve ut auxilium, consilium, vel favorem praestantes, suarum condemnationum remissionem, aut contra illas saluum conductum, & licentiam secure in loco patris criminis, vel infra quinquaginta miliaria (ut praefertur) propinquo nullatenus obtinere possent ab alio, quam a Rom. Pon. qui pro tempore esset, & alicujus alterius etiam Legati de Latere remissio nemini suffragaretur, & si fors contingeret eundem Rom. Pont. ad remissiones, si ve saluum conductum huiusmodi procedere, talis remissio per praecipuum processum censeretur, & nemini prodesse posset, nisi in illa verus literarum Sixti Praedecessoris huiusmodi tenor de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes inferius insertus foret, & determinata causa exprimeretur, quae eundem Rom. Pon. induceret ad derogandum eisdem literis Sixti Praedecessoris, quae cum tam matura deliberatione ab eodem Sixto Praedecessore emanaverant.

Sixtus IV. a liam Bullam edidit hic relata & a me propterea pretermittam in hoc opere.

§.4. Et subsequenter sanctae mem. Julius Papa II., etiam Praedecessor noster habita super iis cum fratribus suis tunc &c. Omittitur pariter, residuum narrationis. Constit. Jul. II. Cum homines quia est in T. III. Par. III. fol. 269.

Julius II. edidit aliam hic cit.

§.5. Et insuper per eundem Julium Praedecessorem accepto, quod cum nonnulli Civitatum, Castrorum, & locorum, tam Regni nostri tunc Siciliae citra Pharam, quam

Et aliam hic relata, quae non habes supra in hoc opere.